سرمني اوبنكي

ویناوال

محمد معصوم هوتک

۱۳۶۹ش

Ketabton.com
www.hotakonline.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا اوښکي د هغه ویاړلي، سر لوړي، مېړني او اتل قام (پښتانه) نامه ته اهداء کوم چي حماسو يې تل بيده اولسونه راویښ کړي، د محکومو اولسو په زړه کي يې د آزادۍ غوښتني روحيه راژوندۍ کړې او د استبداد او استعمار پخې ماڼۍ او اوسپنيز دېوالونه يې رنګ کړي دي - خو ده ته په پاداش کي کنډواله وطن او ګړوب کور ور رسېدلئ دئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنوان	فهرست	مخ

==

لومړۍ خبري	5
لويه خدايه (ج)	6
ناورين	7
بيځايه توقع	8
عبرت	9
آښكلي كندهاره	10
ارذل المخلوقات	12
د سيد جمال الدين افغاني قبر ته	13
د اشنا ياد	14
زيړه تابلو	15
كريږي	16
ډوبه جاله	17
د ميني تړون	19
بي خونده اختر	20
حتمي برى	22
مرموزه ولوله	24
د سرنوشت شپېه	25
انجام	27
لبريزه كاسه	28
افتضاح	29
د پوليگون دښت	31
نه دي دي په ياد	33
څه پروا ده؟	35
د شهيدانو چوک يا رنځور كندهار	36
هيڅ مي باور نه و	38
ستړي خپه	40
كوثري خاځكي	42
توبه يي تر بدترو	43

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

عنوان	مخ
د لمني روی	45
د زړه سوده	46
سپېڅلی احساس	47
د ازل کښلي	49
انسان	50
د کاڼي کرښي	52
پوخ نرخ	53
څه يې کوم	54
پاينات	55
د هستۍ شرط	55
جګه غاړه	55
رجا	56
آخر ولي؟	56
آغم ځپلو !	56
واقعي مسؤل	57
پښتنانه	58
بې مهره ساحل	59
ورکه هديره	60
خزان پسرلی	61
مهاجرت	63

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ خبري

په دې کوچنوټي مجموعه کي زما هغه اشعار راغونډ دي چي زياتره برخه يې د ۱۳۲۲ش - ۱۳۲۸ش کلونو په دوران کي په کابل يا کندهار کي ويل سوي دي. دا کلونه له تأثيره ډک کلونه وه. په هيواد کي حوادث دومره تراژيک او خواشينوونکي وو چي د ډېر زمخت احساس خاوند يې لا هم ځوراوه. له بلي خوا زما ډېر تيروني دوستان او ياران را څخه ليري سوي او پر پرديو هيوادو يې د هجرت ترخې او اوږدې شپې تېرولې او زه په وطن کي تک تنها او سېدلم. نه مي له چا سره وړ ووت او نه مي وينه ور سره ګډېده. مرګونه، خرابۍ، د حوادثو تاثر او د تنهايي حالت هغه عوامل وو چي زما د اتلسو کالو بيده شعري احساس يې را ويښ کړ. شعر زما د يوازيتوب ملګری سو او د زړه سوده. بايد ووايم چي ما په ۱۳۴۴ش کال، هغه وخت چي په ښونځی کي مي درس لووست، په شعر ويلو پيل وکړ. د کندهار په سرکاري اخبار (طلوع افغان) کي مي يو، نيم شعرونه چاپ هم سول. (وګورئ د ۱۳۴۴ش کال د حوت د درويشتمي نېټي ګڼه). خو نه پوهېږم چي ولي مي يو دم شعري دنيا ته شا سوه او پوره اتلس کاله مي بيا هيڅ و نه ويل.

طبيعي ده چي د دې شعرو د خپرېدو زمينه ما ته دننه په هيواد کي نه وه ميسره. شعر به مي وکېښل، ځينو کسانو ته به مي ولووست او له ځانه سره به مي خوندي کړ. د څه مودې راهسي چي له هيواده ليري د هجرت شپې او ورځي تېروم، په دې فکر کي سوم چي خپلي خورې ورې پاڼې سره راغونډې او طبقه بندي کړم او دا دئ نن مي يوه برخه سره تر تيب کړه.

زه پر دې خبره معترف يم چي د دې مجموعې په شعرونو کي لازمه رنګيني نسته. دا به زما د خامۍ نتيجه وي. ځکه شعر پر فکري آمادګۍ او استعداد سربېره، مشق او ممارثت هم غواړي چي زه دا نيمګړتيا په ځان کي په پوره عمق سره احساسوم. وايي چي: "پياز دي وي، په نياز دي وي" په همدې خاطر تاسي د مجموعې لوستلو ته رابولم. زما په ګومان په يو ځل لوستلو ارزي.

محمد معصوم هوتک
يونيورسيټي روډ - ګلشن اقبال - کراچي
د ميزان ۲۲مه، ۱۳۶۹ش = د اکتوبر ۱۴مه، ۱۹۹۰ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

لويه خدايه !

خدايه ! عقل و ماغزه مي و خوږمنو ته دارو کړې
دا کمزورئ هډ و لېچ مي و خدمت و ته چمتو کړې
په اومړي تار پټلېس بدن مي ستا څه مړوچ غوښتئ
د هيواد د اورنۍ مينې نفس را پکښې پو کړې
د ګناه ثوری مي سپک کړې د بدۍ قدرت را مه کړې
خوړين زړګی مي د نېکۍ په ټينګ سپېسي باندي رفو کړې
ړندې سترګي مي په نور د معرفت کړې را روښانه
بصارت مي بصيرت کړې تېپه لار راته چارسو کړې
دا بيوزلي دا خوار ځواکي چي محتاج ستا د کرم دي
پر جابرو و سرکښو باندي خدايه ته کابو کړې
فرعونان د زمانې چي د قدرت په نشو مست دي
د خپل قهر و غضب په توپانې سيند کي لاهو کړې
کاهنان چي مو د بخت د ګرځېدو فالونه ګوري
طلسم يې مات، کوډې باطلي، خام يې سحر و جادو کړې
چي به زمونږ و ووړ بورجل ته په کږو سترګو کاته کا
زما معصوم آه په پسې کړې (مازيګر يې کور جارو کړې)

کابل - ۱۳۶۴ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناورین

سخري دي، کرکنــډي دي، غــرگي دي او کودري دي
غرونه دي، لاښـــــونه دي او لـــــوړي و ژوري دي
دښت دئ، دامانه ده، تـــوره دربـــه ده لار ورکه ده
ژرگي دي، اغزي دي او کـــــــــروړي زوروري دي
دوبی دئ، اهاړ دئ، مځکه سره وربانــدي شپه مو ده
اور دئ، سرې لمبې دي، سرې سکروټې دي بڅري دي
یخ دئ، بدن لخ دئ، وچ هـــډونه سره لـــــوي ده
ژمی دئ، باران دئ یا د واوري سپیـــن څپـــري دي
تگ دئ، حرکت دئ، گـــــرداونه دي، څرخونه دي
کډي دي باربړي د هــــــــــر چا پر څټ تَوري دي
وېر دئ و ناوریــن دئ و افســـــون دئ و ژړاوي دي
نه دي پر کراره که ځـــــوانان دي که سپین ږیري دي
څنگ ته يې غیــــرت دئ، حمیت دئ، سرښندنه ده
خاوره ده هیـــــواد دئ، د ساتني يې خبـــري دي
سر دئ، ککــرۍ دي، اندامـــونه دي، لاښـــونه دي
میندي پر را ټولـــي پر شکولي يـــې غومبري دي
شخول دئ، کړکچو دئ،سره غوغا ده،توري کرړي دي
پاتـــه نازولي پـــــر میدان دي يـــــو وزري دي
منځ کي يې حساس معصوم ولاړ په اند ښښنو کي ډوب
شعر يې دئ، قلـــم يې دئ د غـــم سوي سندري دي

کابل - ۱۳۶۳ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېځايه توقع

دوى مستي را ځخه غـــواړي په شعـــــرو و په بيتو کي
ما کلونه دي تېر کړي پــه غمـــــــو په اندېښنـــو کي
وايـــي پاځـــــه ونځېـــږه، رنـــــدانـــه لاره درواخله
څو به خورېږ د زړګــــي وينــي د شرابـــو په جامــو کي
څو به ســـــر پر زنګانه يـې تحيـــر بـــــه دي وي رشه
څو به ناست يې بـــې مـونسه بې غمخوره په حجرو کي
راسه راسه بــــزم تـود دئ عيش و نوش شعار د ورځي
خوښ خوښ ګرځــه، غـورځـه پرځــه په ګډا په اتنو کي
خو:
زه به څرنګه هــــوس کړم چي مي ورور په وينــو لامبي
زه به څرنګه مستي کړم چي ماتــــــم وي په کورو کــي
زه به څرنګه خندا کړم چــــي ياران پـه وينـــــــو ژاړي
زه به څرنګه خوښي کــــړم چي اولس ډوب وي غمو کي
زما دي زهــــــــر و زقــوم ســـي کتلمې و نعمتونه
چي مي ځنګ ته بوري وراري وي له لـوږي په نارو کـــي
چي اشنا په شوا خون وي، هغه يې مات زړه يې محزون وي
تو لعنت دي زما پر پت سي، کـــه به غورځم په ښارو کي
پربېږدئ پربېږدئ معصوم پربېږدئ تاسي هسي و دى داسي
بورا خوښه وي پر ګلـو، پتن خوښ وي په لمبـــــو کي

کابل - ۱۳۲۴ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبرت

د هلکـــــو په شان ناست دي جوړوي لـــه خاورو باغ
په اوبـــو بـــه چا ليدلئ وي بل ســــــوئ يو څراغ
د مېــــړه به قول، قـــول، ژبه، ژبـــه، هوډ بـــې هوډ و
بور دي مات سه بې غيرته ! لوی سړی وايـــــــې درواغ
ها چي لافي يې د عشق کړې، تاسي وينئ چي نن څه کړي
پر مرداره باندي جنگ دئ، تـــور يې مخ لکــــه د زاغ
خدايه نه دي وای هست کړئ، يا دي نـه وای پوهـــــولئ
يا په دوا ړو سترگو ړوند وای، راته يـــو وای دښت و راغ
ابتلا ده راتـــه پېښه، لـــــوی ميدان د امتـــــحان دئ
بُرد و باخت يې معلوم نه دي، سترگي سرې زړگی مي داغ
يا خو زما ماغـــزه خراب دي، يا لــــه ده څخه لار ورکه
يا بـــه بل مکر تـــر منځ وي، زموږ به نه رســـي دماغ
اې معصـــومه پرېشاني دي پيلامه د خوښۍ بــــوله
تور سکاره دي ما ليدلي، سرې سکروټــــــي پر اوجاغ

کابل - ۱۳۶۳ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ ښکلې کندهاره

درواري ســـــم، درواري ســــــم آزمونږ ښکلـــــــې کندهاره
آ اشـــــــرفه د ښــــارونو، آ نامــــــداره آ تاجــــــداره !

++++

ستــــــــا په خاوره کې اکسيــــر و، د ړندو سترګو توتيا وه
ستــــــــا اوبه آب حيــــات وې، هر يو خاځکی دې شفـــا وه
هــــــــره پانه دې زرپـــانه، هــــره ترخـه کېميا بوټـــی
هــــــــره تيـــږه دې عقيق وه، هــــره پرښــه دې خــــارا وه
هــــــــر فاتح د ملتونو، په ګـــــــونډو ستــــــا و همت ته
هــــــــر غاصب د ثــــروتونو، تاته پړ، ماتې پخــــــوا وه
تا روزلي اتــــــــلان وه، تا روزلـــــي شنـــــه زمريـــان وه
هنګـــــــامه د فضيلت دې، خپــــره سوې شا و خــــــوا وه
چا د وېـــــر ماتمکده کـــــړې؟ چا په وينــــــو اغشته کړې؟
چــــــا د خاورو کنډواله کړې؟ چـــا دې ژوند کړئ ناکراره
درواري ســـــم، درواري ســــــم آزمونږ ښکلـــــــې کندهاره
آ اشـــــــرفه د ښــــارونو، آ نامــــــداره آ تاجــــــداره !

++++

د ميـــــــرويس مېنه ده ړنـــــګه، د احمد کور تش خالي دئ
حجــــــرې د فضل تــــوري، ظلمت بانــــــدې طـــــاري دئ
د قيطـــــول ځوکه چې سپـــــر و، د نادر د سپــــــرو مخ ته
په ګوليو ربـــــــکي ربــــــــکي، رود د وينو ترې جـــــاري دئ
د مانجــــــې جرګې دې څه سوې، کوکـــــران ولې خاموش دئ
د شېر سرخ فيصلې ماتــــي، پر زړګي مــــې داغ کـــــاري دئ
ها مـــــانۍ د نارنج څــــه سوه؟ ها محفـــــل د ادب چيـــري؟
ټغــــــر ټول محضر سپېـــــــره هم د فاضل کنـــــدهاري[1] دئ
دا شـــــــامت د کـــوم اسي و، دا تنـــدی د کوم ترېنګلـــــي
چې سمسور و شنـــــه باغونه دې ســـول ډک له خنډ و خــــاره

---

[1] د علامه عبدالحی حبيبي مريني ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درواري سم، درواري سم آزموږ ښکلې کندهاره
آ اشرفه د ښارونو، آ نامداره آ تاجداره !

++++

ستا ماڼۍ و ستا قصرونه، ستا وياړلي عظمتونه
ستا دښتونه ستا رغونه، له ميوو څه ډک باغونه
ستا جادې ستا سړکونه، ستا کوڅې ستا فصيلونه
ستا قريې ستا محلونه، لويې لارى او واټونه
ستا ځوانان و ستا مېړونه، له غيرته ډک يې زړونه
ستا مشران کلک يې هډونه، له هيبته ډک ږغونه
ستا قومونه اولسونه، ستا له وياړه ډک نسلونه
د نا اهلو په لاس ورک سول، مات او ګوډ شل يې هډونه
ته د چا دسترګو خار وې، چې نظر يې ستا هستي کړه
خداى دې ټپ په سترګو ړوند کړي، مور دې بوره سي خور وراره
درواري سم، درواري سم آزموږ ښکلې کندهاره
آ اشرفه د ښارونو، آ نامداره آ تاجداره !

++++

آ نيازمنو آ غمخورو آ سپين ږيرو آ ځوانانو !
آ غښتلو مېړنيو آ دوستانو عزيزانو !
آ د ننګ و غيرت نسله، د بابا د کور وارثو
له دې کور څخه اور مړ کړئ، د زړه سرو آ زلميانو !
نازولو تې ناز ورکړئ، کړېدلې دلاسا کړئ
د دښمن کور يې خراب کئ، آ د رزم اتلانو !
د کونډيانو غم يې وخورئ، يتيمانو تې ډاډ ورکړئ
دا نغرى به بيرته جوړ سي، په همت د باتورانو
هلئ هلئ ژر سئ ژر سئ، دا کورګى بيرته ودان کړئ
عظمت يې اعاده کړئ، ور روښانه يې کئ لاره
درواري سم، درواري سم آزموږ ښکلې کندهاره
آ اشرفه د ښارونو، آ نامداره آ تاجداره !

ده خواجه - کندهار - ۱۳۶۴ ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارذل المخلوقات

په وراني کي قهرمان دئ ... په عمران کي دئ ناسيال
د دنيا خوبي په ده کښي ... په خروار کي يو مثقال
و پيسو ته يي نينگلي ... ډکوي خورجين جوال
نړوی يي سوځوي يي ... تمددن د هزار سال
لاس يي سور په وينو لژند ... کړي د سولي استدلال
د همنوع وينو ته تږی ... وي په مرگ باندي خوشحال
د خپل ورور په وينو لامبي ... دا يي حال دا يي احوال
نه يي زړه سوړ سو په ژوبله ... نه يي وېره له وبال
نه سړه سوځي پر کوندو ... نه پر آل ني پر عيال
که بې وسه او ذليل و ... بې غيرت وي غوړه مال
د ناکس په پښو کي پروت وي ... چاپلوسي يي بې مثال
د قدرت پر خره چي سپور سو ... نو فرعون دی يا دجال
نه يي خپل ماضي په ياد وي ... نه يي ډار له استقبال
نه مسلک نه يي ايمان وي ... نه يي شرم په اعمال
هی ! افسوس د انسان نوم دئ ... چي انسان وي پړي پايمال

کابل - ۱۳۲۴ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سید جمال الدین افغاني قبر ته

په کانون کـــي د پوهنـــي، يـوه دنګه مقبـــره ده
د افغــــان د تاريخ پاڼــه، هديره د علامــــه ده
يا ، خطا سومـــه غلط ســوم، هديره خو وي د مړو
علامه نه مــري ژوندی وي، دا د تيـــرې نوشته ده
دا محضـــر د ها سيـــد دئ، چي فيضوني رسېدلي
که لنـدن و که پاريس،مصـر و ايــران که ترکيــه ده
آسيده !آپېښتــــــــونه ! ستا يادونه به همېش وي
ستا پيغــــــام د اولسـونو ، د راتلونکي برنامه ده
ستا په ګوتو هره کرښه، يـو کتاب د معــــــرفت دئ
ستا د خولې هره خبـــــره، نن يې ګورو وجيزه ده
ته حامي وې د بېـــــوزلــو ، ته ناجي د ملتـــو وې
و خپل کور نه دي نظر دئ، چي پر سر يې څه جګړه ده
اهريمن سترګي ســـرې کړي، نړوي يې سوځوي يې
د کونړ له سينده جـوړه، د سرو وينــــــو نربده ده
کندهار ټوله ګړوب سوئ، د هيلمند د وينو بوی ځي
د پنجشېــــــــــر هره ډبره مو په وينو تکه سره ده
د هرات و منارو ته، د سرو وينـــــــو زيني جوړي
طالبان ټوله سياه پوش دي کنډواله يې مدرســــه ده
د سرکښو طاغوتيانو په لاس ستا کورګی خراب سو
هره پـولـــه د وطن دي، د شهيـــــدو هديــــره ده
د وطن ملالـــــه پېغله، د واده پــــــر تخت شهيده
سينګار سوې کفن پوشه، ته به وايــــې چي بيده ده
د وطن ځوانان دي ټوله، د ايثار پر مورچل ناست دي
سرښندني په سيالۍ دي جوړه کړې هنګامـــــــه ده
خو ستا روح دي تل آرام وي، اطمنان به دومره درکړم
پر جابـــرو باندي هـــــر ځای، د زلميـــو غلبه ده

کابل - ۱۳۶۴ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اشنا یاد[2]

زړګیه ! په لبمــو دي، ځان سوځلــئ دئ که نه
په غم کي د اشنـــا دي، کړولـــــئ دئ که نه
د حسن پـــه بازار کي دي یوسف ګدایي ګر کړ
تا کله پـه آینه کــــــي ځان کتلــــئ دئ که نه
د ټک دانـــه راوختل په کومي د شاعـــــر کي
طبیبه تا ناسور داسي لیــــــــــدلئ دئ که نه
د ګل پر ځای اغزی سو د ګلاب پر ځای زقوم دئ
پېیچک پـــــر چنبېلي راخـــرخېدلئ دئ که نه
صیاده ! پرون ټـــول بلبلان ولاړل ستا لـه وهمه
تا بیا نن د تـــزویر دام غـــوړولئ دئ کــــه نه
له ګله لطافت ولاړ او له جامـــــــه مستي ولاړه
له کومه چي (بارو) په سفــــــــر تللئ دئ که نه
د شپې ژړا دي زېری د وصال ګڼه معصـــــومه
شبنم دي پر ګلاب سهار لیـــــدلئ دئ که نه

کابل - ۱۳۶۵ش

---

[2] د **۱۳۶۵**ش کال د کوچني اختر ورځي وې. د کابل ښار په یو کور کي د (خانونده های نو به قدرت رسیده) ځو تنه راغونډ وو او د ساز و سرود محفل یې جوړ کړئ و. زه د یوه بېګانه بندي د خلاصون له پاره لالهانده ګرځېدلم. یو چا د دغه کور پته راکړه او د عریضې وړاندي کولو له پاره یې همدا موقع مناسبه وبلل. کور ته ورغلم. سندرغاړي زما د خالپوځو د ملګري (جهاني) یو شعر په ډېر حزین مقام وایه. ما سمدلاسه د خپل اشنا په یاد، د ده د شعر په اقتفاء پورتنی نظم په حافظه کي وو ایه. (هوتک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

زيږه تابلو

څوک په فکر د خپل سر دي، چا ته غم دي اولادونه
چاته خپله هستي اور سوه، پکښې بايلودل سرونه
څوک په فکر د ثروت دي، ټولوي يې غونډوي يې
تر مسلک ورته تېرېږي، پکښې ږدي خپل ايمانونه
څوک د خپل مقام پاينت ته، ناروا وي روا بولي
نصب العين يې بس همدا وي: زما دي عيش وي عشرتونه
څوک د تېرجا و جلال په تمه ناست انتظار باسي
و کسات و انتقام ته جوړوي اوږده پلانونه
ځينو لار ده ورکه کړې، بې هدفه رهي سوي
نن شپه دلته سبا هلته، نامعلوم لور ته مزلونه
چا بوړی دی راسته کړی، ډزهار دئ ټکهار دئ
د خورلڼو په مرگ وياړي، تاووی ورته برېتونه
چا د حق تر بيرغ لاندي، څه نادودي هم و نه کړې
که دا ټولي درته ليکم، ترې به جوړ سي کتابونه
څوک حيران و اوتر ناست دي، د زمان و تماشو ته
سترگي هيښي راختلي، په شپو شپو وهي چورتونه
نه يې عقل په رسېږي، نه يې فکر ملگری کا
د ماشوم په شان اخيستی، گرداورد يې خوري څرخونه
څوک بيا خوښ په خرېړي دي، د عمرو ارمان يې وخوت
ښرموښ څه غواړي له خدايه! باد، سېلۍ او بارانونه
يو منصف و يو مصلح و يو غمخور و زړه سواند نستنه
چي د چا پر سر لاس تېر کړي، د چا مات کړي ورمېږونه
دا ټونگونه د دښمن دي، که نه خپل خو داسي نه کړي
دا چي ورانه مو بازي ده، بېگانه پکښې لاسونه

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرېږي

مینـــه راتـــه اور ده، په سوځېــــــړمه کړېـــږمه
ژونـــد راته زنـــدان دئ، زهیـــرېږمه ځــــورېږمه
ما ویله سرې لمبــــــــــې یوازې زما پر سر دي بل
هر لور ته چـــــــي ولاړ سمه په پوړندو کي خېژمه
ګوره زمانې ته څه نخرې کوې، څه لوبي کــــــړي
کله ورته شین د ژړا ولار سم، ګاه خنـــــــدېږمه
مکر د عالم مي کله داسي لېــــــوني کړي چي:
مخ مي سي پر بوښو، کـــــریږي پیل کړمه ژړېږمه
رڼ ورته ګـــــــوري پر لمن باندي لمبي څرخي
نور خلک ړانــــده دي او که زه نه پوهېــــــږمه
لاس واخله ناتـــرسه، څه کاني وې چي دي ونه کړې
ستا حیــــــا که نسته، آخر زه بلا شرمېـــــــږمه
خپل باریک احساس و حساس مغز ته چي وګــورم
آفــــــرین پر ما! چي لا ژوندی یــــم تېرېــــږمه
شعـــر مشغولا ده، که نه زه و شاعـــــــري چیري؟
څه نسبت زما و د قلــــــم، خوشي ویېــــــــږمه
ښې شپې د ژوند مي په ناورین په شواخون کي دي
ځکه زه معصوم چي شپـــــــــه تیرېږي لا نښېــږمه

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوبه جاله

مکـــــر شعار د زمان، ټګـی مضمـــــــون د دوران
درواغ خاصـــــه د مړو ، فرېـب خصـــــلت د انسان
د واعظ ځای نیــــــولئ، دئ اهریمـن و شیــــــطان
د ظلماتــــــــو پـــــردې، پوښلــــــئ مـخ د اسمان
چپه غـــــوبل دئ روان، جالـــــــه چپـه کړه توپان
اوبو اخستي کـــــوچنیان، آه و نالـه د افغـــــــان
سراسر عمر هجران، یـــــم د وصـال په ارمـــــــان
د زړه په وینو ګذران، ګـــوره چې ثنـــګه به ســـي؟

++++

ثوک لـــــه نېستیه فـــــرار، لـه ژونده سوله بېزار
ثوک له مستیه جـــــرار، هستــي یې من و خـــروار
ثوک د بمبارد لــــه بیـــــري، منـډي سرونـه په غار
ثوک د چپاو لـــــه وهمه، کـاږي د مـــــرګ انتظار
چاته ښارونه اور سول، مــــــخ پر صحرا خوار و زار
و چا ته کلی دوږخ، سیـــــــده را دومــــــي پر ښـار
ثوک د جګرې پر ډګر، ځوانیمـــــرګی تـــه تیـــــار
سول قرباني و نثار، ګوره ! چي ثنـــــــګه به ســـي ؟

++++

ارام په کور کـــــي وي ناست، یـواري شخول سي ژړا
کور ته هاوان ولــــــــوېدئ، کـــورنۍ ســـوله تباه
دا غــــم لا نـــــه وي تمام، بیا چوکچوکه ســــي غوغا
پر پلاني متان پټاو سـو ، کوچنیان یې سول نیمه خوا
ناڅاپه بیا سي ناره، لانــــــدي تر ټانک ســـــو بابا
لنګ و لاښ پروت پر سړک، ریچې ریچې یې سوه ملا
دربی درزی د تــــــوپو ، د ســــــرو ګولیـــو بربېښنا
د ټولو غوږ په هوا ، ګوره ! چي ثنـــــــــګه به سي ؟

++++

(c) ketabton.com: The Digital Library

سکني وړونـــــــه اخته، يو د بل کــور يې کئ چور
دښمن نوکان جنگــــوي، ورتـــــــه ولاړ په غرور
خواږه ياران د کلـــــو ، چي گـــــډ يې غم و سرور
يو د بل وينو ته ناست، غـــــوښي شکوي په امبور
ټپ چي پر بدو واوړي، ور څخــه جوړ سي ناســـور
علاج يې سخت و مشکل، د ناروغ ژوند پـــه ضــرور
د کلاوي ســـر دئ ورک، تللئ له ستـــــرگو څه نور
راباندي خاندي تـــربور، گوره ! چي څنــگه به سي ؟

++++

زما احســـــــاس و ماتم، زما اندازه و والـــــم
زما برداشت و فکـــــر، زما ســـوي مينه و غم
زما صداقت و رشتيـــا ، ځـاى پکښي نسته د چم
زما سپېڅلـــــي دنيـــا او دا چمبـــازه عالـــَم
نې تحمل راســــــره، نه يــــې طاقت نه يې زغم
نه ښکاره کيــږي خلکـــو ، ورته عاجـز دئ قلـــم
کوټلي وينـــــي د زړه، راځي تر خـــوله و تر نـــم
گرېوان مي لوند دئ په نم، گوره ! چي څنگه به سي ؟

کابل - ۱۳۲۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مينې تړون

و يوې نغمې ته ناڅـــې باده نوش زاهـــدان دواړه
د يوه هدف و لـــور ته ځي هنـــدو مسلمان دواړه
اور د مينې چې پر بل سي يــو د سترګو رپ کافي دئ
چې مکوټ سي پکښې ټــوله دا دنيا ها جهان دواړه
ازموينه د عشق ګـــرانه احتياط ډېر ورلـــره بويه
ډېرو ايښئ پر دې لاره دئ خپــل ديــن و ايمان دواړه
ملامت نه يمه خلکـــو خپله مينه راته اور ســوه
خير که ليري رانه ګرزي بېګانه و خپلـــوان دواړه
که هر څو يـــم بخت کړلئ منتظر يـــم ستا و لور ته
د باران اوبـــو ته تږي وي اغـــزي و ګلان دواړه
تا پرون کړې د زهد لافي نن ملنګ د ميخانــې سوې
مخ دي تور پزه دي پرې کړه پر پرده وعظ و بيان دواړه
مينوشي د تقوا نخښه پايکوبـــي د قبول شرط دئ
د کوثر پـــر څاه اوبيـــږي دوږخيـان جنتيـــان دواړه
که د مينې تړون نه وای د معصوم په حســاس زړه کې
لا د مخه بې سوځلي وای قلــــم و جزدان دواړه

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې خونده اختر

څه له شنـــوخته ډک اختر دئ
نې مزې ستـه نـــې خوندونه
څه بې خـــونده شپې و ورځې
څه له گرومه ډک وختـــــونه
نه مستي ستـــــه د زلميانو
نه خوښـــــي ستـه نه سازونه
نه سرخي ستـه د نکريځــــــو
تش لړلـــــــي مو لاســـونه

++++

زما يادېــــږي زما ارمان دئ
کندهار ښـــــه اختـــــرونه
ښـــــې لونگۍ، ښه لباسونه
نورانـــــي، ښکلــي مخــونه
د عيدگاه ماجت لمونځــــونه
تکبيــــــرونه، دورودونـــــه
د ســـــــړيو سېلابـــــــونه
په لکـــــونو اولســـــــــونه
زما يادېږي زما ارمـــــان دئ
لــــــوی دالان[3] او مجلسونه
ها درانه درانه سپين ږيــــري
ها لـه مهـــــــره ډک زړونه
ها د ميني ستړې مه ســــــې
ها د غېـــــــــږي روغبړونه
دا اسمان دی بــــــدل سوئ؟
که اليش غرونه رغـــــــونه؟
که دا مځـــــــکه هغه نه ده؟

[3] لوی دالان په کندهار کي د ملا گلداد په کوڅه کي د حاجي محمد اکبر هوتک په کور کي دي. زموږ د کورنۍ لوی و کوچني به په غم و ښادي او اخترو کي په دغه دالان کي راغونډ ېدل. (هوتک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

که بدل دي دا دښتـــــــــونه؟
ولي دومـــــــره بې نوري ده؟
ولي دومره ډېر غمـــــــــونه؟
ولي دومره افسون پروت دئ؟
ولي نستـــــه خوشال زړونه؟

++++

نو به ولي خوشالـــــــــي وي؟
نو بــــــه ولــي وي سـروزونه؟
په زرو ککــرۍ رغـــــــــــړي
جوړ لــــــــه وينو څه رودونه
په زرو مينــدي ســـوې بوري
پر زړګـــــــــي د زوی غمونه
په سوو ناوي ســــــــر تـوري
ويـــــــــې نه کښل ارمانونه
په لکو عالـــــــــم فرار سول
ځنـــــــــي پاته سول کورونه
په ســـــــــوو کلي چپه سول
تور ولاړ دي لـــــوی ښارونه
په زرو ځـــوانان نېستي سول
ورک يــې مړي و لاښـــــــونه
سمــه غر ټول هديـــــره سوه
څو چي ګـــــوري، دي قبـرونه

++++

خدايه ! خلاص دغه اولس کړې
پر ارامه يې کـــــــــړې زړونه
خدايه ! مـــخ تور د پــردو کړې
خدايه ! بس کړې دا مرګـــــونه
خدايه ! ټينګ را اتفاق کـــــړې
د دښمن شنـــــډ کړې پلانونه
(آمين)
کابل - د کوچني اختر شپه - ۱۳۲۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

حتمي برى

آزما غيرتي و تاريخــــــــــي قامه !
آزما پښتنــــــــــي و افغاني قامه !
آ د ننګ ټوټو آ د ميرويس بچـــــو !
آ د احمــــدشاه ابدالـــــــي قامه !
نن که دي پــــه خوا اوږده مزلونه دي
يا پـــــر تا حرام خـــواږه خوبونه دي
خوار نېستمن که ناست دي اولادونه دي
پاته يې ښوونځـي و مکتبــــونه دي
شاړي دي پرتې مځکي باغـــونه دي
ژوند دي ســـرګردانه احتياجونه دي
يا دي پــــر پردو تـــړو کمپونه دي
ستا پر ســــــروان تجـــارتونه دي
يا که کنډوالــــې دي نن کورونه دي
خير دئ، که جګړه ده که جنګـــونه دي
آزما تاريخـــي و غيــــرتي قامه !
آزما پښتنـــي و افغانــــــي قامـه !
خامخا تېـــــريږي دا ترخـــې ورځې
پای ته بـه رسېـــــږي دا اوږدې ورځې
بيا به دي هيـواد وي، اولســـونه وي
مات به دي دښمـن تور بې مخونــه وي
بيا به هنګامـــه ستا د بريــــــو وي
بيا به غـــوړي ځونــــي اتنونـه وي
غرونه به مـو پټ په سپينـــو واورو وي
ډک به په غاټـول ټوله دښتـــونه وي
سوړ ژمی به تېــــر وي، پسرلی به وي
هره خــــوا به وږم وي، ګلـــــونه وي
بيا به د اوښانــــو کتارونــــــه وي
پلني به کـــــږدۍ بل به اورونه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېږخي به راغښتـــــــــي ابادۍ ته وي
بيا به همکاري وي اشـــــــرونه وي
بيا به د غښتلو جرګــې جوړي ســــي
نخښـــه به په وينو تړونـــــــونه وي
بيا به شملې نېغي د زلميـــــــــو وي
بيا به يـــــــې د خيال کارږه برېتونه وي
رشک به د ښمنــــــان ستا په بريو وړي
بيا به راژوندي تېر عظمتــــــونه وي
ښادي به ارواوي د نيکـــــونو ســي
خوښ به په قبـــرو کي مو پلرونه ســي
آزما تاريخـــــــي و غيرتـــي قامه !
آزما پښتنـــــــي و افغانــــي قامه !
خامخا راتلونکــــي دا وختـــونه دي
ما معصوم ليدلـــــــي دا خوبونه دي

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرموزه ولوله

نن مي بيا ولي خامـــوش فکر ژوندی سو
په ورو ورو يـــون مي بيا ولـــي ګړندی سو
يو مـــرمـــوزه ولـــوله ده کشـــوي مـــي
يو سرکښ احساس مي بيا د پښي اغزی سو
ما تـــوبـــه وه د نصـــوح ورڅخه کښلـــي
د تقدير په حکـــــــم بيا عشق بابېړی سو
و ميدان تـــه د جدال چـــي ور حاضر سوم
سقراط د خطابـــــي پر وخت تـــوړی سو
خو زما برخـــــه له ازلـــه وه لـــــړ کمه
حسادت د زمانـــي پر ســـــــرباری سو
نن رنځـــــور يم د کلو ، پر ړدنو پروت يم
هډو پوست يـــــمه طبيب راڅه پردی سو
له دنيا و ما فيها څخـــــه پرهيز ســـوم
تـــــول جهان راته د زهــــرو کټوری سو
زمانه ده بـــــي تميزه بـــي انصافــــــه
چي جانان چيني د خاورو کنـــډولی ســـو
په سپين مخ و جګـــــه غاړه به ولاړ يـــم
که يو وخت د تورو سپين تر منځ سپيني سو
يو خوا مينه د هيواد بل لور هجـــــران دی
په دا منځ کي يې معصوم خوار راګردی ســو

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرنوښت شېبه

د پامیر له لوړو څوکو د بابا له سر درو
د آمو له مسته روده، د هیلمند سیند له څپو
د پنجشېر له کوهستانه، له کونړه له خیبره
د بامیان له هسکي مېني، د پکتیا له لوړو غرو
د میرویس، احمد له قبره د روښان پیر له ټاټوبي
د کابل له شاو خوانه، د هرات له منارو
هاتفي ږغونه کیږي، اسماني کرږي دي پورته
آ پښتونه ! آافغانه ! وطن ساته له پردو
دا د هغه قام ټاټوبی، دا د هغه اولس خاوره
چي زمری یې له هیبته څه لړزیږي د ځنګلو
دا د هغه بابا کور دئ، د هغې توري بورجل دئ
چي ساتلئ یې په ګډه ننګ و پت د پښتنو
دا انګړ د هغې ناوي دغه تخت د هغې ښکلي
بدرګه چي یې ډولۍ وه د توپک په ګوزارو
دا هغه توپاني مېنه چي چنګېز یې سلامي کړ
د ګرګین غاښوني مات کړل خوله یې ډکه له ایرو
د نادر لیچي یې غوڅي و مغول ته یې ملک اور کړ
د فرنګ فاتح لښکر یې، په همت کړ پر ګونډو
له برنسه څه درس واخلئ، مکناټن هم در په یاد کئ
د برایډن کیسه مو نه ده، اوربدلي له پلرو؟
عظمتونه ورته پاته له بابا څه په میراث دي
د غیرت درس دئ ورکړئ، مور په غېږ کي په شیدو
اوس هم هغه پښتانه دي، هم هغه توریالی قام دئ
اوس هم هغه قدرت پروت دئ، په موټو کي د زلمو
د هم هغه پلار اولاد دئ، د هم هغه نیکه نسل
پر هغو درو لوی سوئ، چي دوږخ و د دښنو
هم هغه نېغي شملې دي، هم هغه کاږه برېتونه
هم هغه دود و دستور دئ، هم هغه ټینګه پښتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم هغه د خيال توپک دئ، هم هغـــــه وسله ګېنه ده
هم هغه د ننګ مـــــورچــــل دئ، بنیې ډ که له نينو
د هم هغي ادې غېــــــږ ده، هم هغه ماشوم لوی سوئ
د غيرت و ننګ داستان يې، د زانګو للــــو للــــو
نن جګړه د سرنوشت ده، نن شېبه د هست و نېست ده
فيصله يـــــــې ده په توره، په توپک و په تــــوپو
په جرګو مرکو نه سي، زور د تــــوري ورښکاره کړه
د خوشحال بابا وصيت دئ، باندي تنــګه کړه اورشو
ډېره سختـــه ازموينـــــه پر دې قام ده نن راغلـــې
ډېري سختـــي شپې و ورځي دي تېـــــريږي پر مړو
که مو لــږ څه لټـــي وکړه، شـــرم و پيټ به وي راپاته
د بابا رييــــره به کل ســـــي د نامــــــــردو په چړو
دورمئ درومئ پر مخ درومئ، تر شا مه ګورئ زلميو
د بري پاڼه مــــــــو ثبت ده، د نـــــړۍ پـر تاريخـو

کابل – ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

انجام

نه ملنگ د زیارتو سوم نه په مینه کي مجنون
نه پرسد نه لیونی سوم نه چادي نه افلاتون
نه مي ښه ورځ ده لیدلې نه آرام نه آسوده سوم
نه مي سوده د زړه کیږي شپه و ورځ یم ځگرخون
نه په فکر د اولاد یم نې د کور په غم ویشتلئ
نه د ځان نه د جهان سوم عجایب شاني ژوندون
نه پر لوړ ځم نه پر ځوړه نه پر ښی ځم او نه کیڼ ته
پر لمن مي میخ وهلی دایمي یم پر سکون
نه قادر یم پر خبرو نه مي وس د چوپېدو سته
نه مختار یم نه مجبور یم څه کاني دي د جنون
نه د سیاله سره سیال سوم نه له غیرو سره غیر
نه مي خپل آن دی منلی نه قانع سوم په مضمون
په خپلوي کي بیگانه یم په پردیو کي آشنا سوم
له اغیارو سره دوست سوم له دوستانو مي بېلتون
نه د سر سوم نه د پای سوم نه د لر یم نه د بر یم
تر آغاز مي انجام مخ ته سر چپه گرزي گردون
نه روا نه ناروا سته په مذهب کي د رندانو
تقدس د دود دستور کړمه سرکښه له قانون
نه په سپینو ورگډېږم نه د تورو یم ملگری
یو معصوم شاني موجود یم پاک سپېڅلی و پښتون

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

لبریزه کاسه

لا تر څو به دي پر بدو، څپېټي درغوړوم
لا تر څو به تجاهل کړم، ځان به نه پوهوم
توپاني میني مجبور کړم، فریادي چیغي مي وکړې
سېلابي اوښکي مي توی کړې، غمجن زړه په سړوم
لباسي دنیا په تنګ کړم، مصنوعي خندا مي نه زده
د ژړا پر ځای د زړه کوټلي ویني تویوم
طاعوني رنځ دی راپوري، د علاج واری یې تېر دئ
چي طبیب خبله رنځور وي، نور به څه ګیله کوم
نفساني خوا ده غالبه، روحاني ترون دئ پاته
نوراني ډېوه خاموشه، پر تیارو شپې تېروم
ایماني جذبه په کار ده، وجداني عمل لازم دئ
شیطاني که وه کارونه، زې په سر اور لګوم
فرعوني نشې کړئ ماتي، طاغوتي پلانونه شنډ کړئ
بله لار نسته زلمیو، خپلي غاړي خلاصوم
فرهادي تېشه راواخلئ، پر سر ور کړئ ګوزارونه
شېرین ژوند یې هلاهل کړئ، زه خپل زړه په یخوم
حوادثو یو اخیستي، لوټه ړدم ګام پر ایږدمه
ښه پوهېږمه معصومه، هسي ځان په غولوم

کابل – ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

افتضاح[4]

څه مفتضح مراسم، څه مبتذل نطقونه
څه مصنوعي خوشحالۍ، څه د ريا ډولونه
ټول يې په زور راوستي، پر ټولو حکم سوئ
ټول زړه نازړه دي رهي، پر خولو يې دي قلفونه
که څوک چکچکي کوي، او يا شيندي گلونه
په خپلو کړو شرمېږي، پټوي تور مخونه
پر څه گلونه شيندئ؟ پر څه ډولونه وهئ؟
د چا له پاره غورځئ؟ چا ته رقصونه کوئ؟
لکه چې هېري مو کړې، ها برندي برندي ځوانۍ
ها په قبرو کي پرتې، ها ستړي ستړي هستۍ
لکه چې هېري مو کړې، ها د شهيدو جنډۍ
ها په لکو قربانۍ، نه هېرېدونکي بدۍ
لکه چې هېري مو کړې، ها په هفتو بمبارۍ
ها په زرو ککرۍ، هغه د مړو غونډۍ
لکه چې هېري مو کړې، د سره لښکر بې رحمۍ
د سپينو ورځو ډارې، په نيمو شپو کي غدۍ
لکه چې هېري مو کړې، ها په کلونو سختۍ
هغه د غاړو زندۍ، هغه د پښو اتکړۍ
لکه چې هېري مو کړې، ها سر پر سر تلاښۍ
ژوبله و مرگ و ورانۍ، يا د دښمن زور زياتۍ

---

[4] د ۱۳۶۵ش کال د مېزان مياشت وه. د روسانو د ديپلوماتيک شيطانت په سلسله کي د روسي پوځ شپږ غونډه له کابله ووتل. د کابل واکدارانو د دغه ورځ د بدرگې ! په خاطر ډېر مبتذل مراسم ترتيب کړي وه. په افغانی نجونو يې د روسانو په غاړه کي گلان واچول. دا مراسم د هر خساس افغان په زړه کي د خنجر واری و. دغه شعر په هماغه وخت کي وويل سو. (هوتک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه چي نه سوځيــــږئ، پـه اسوېلو د کونـډو
يا مو پر سترګو پردې، او يـا هيڅ شی نه وينـئ
دا څه د پېټ خبـري، دا څــــه د شــرم کارونه؟
ولي مو هېري کــــړلې، د پلــــرو نېغــي بګړۍ
يو لږ څـــــه شرم په کار، د پلار د پتــه څخــه
ډار دئ په کار د تاريـــخ، لــه قضــاوتــه څخه

کابل – ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پولیګون دښت

د پولیګون پر دښتو
پر خړو خړو تپو
پر دغه لوړو غونډو
ماته څېرې ښکارېږي
زه انسانان وینمه
ډېرې شناخته قوارې
ډېر اشنایان وینمه
ډېرې معصومې بڼې
ډېر ډېر دوستان وینمه
ژیړې لوېدلې زامې
ډنګر ډنګر مخونه
ډېرې بې خوبه جولې
په شکنجو کلوچ لاسونه
په برقو سوې ګوتې
په شوکو وچ هډونه
د بولدوزر په پنجو
په ژوندون ښخ سرونه

++++

پر دې نامرده ډګر
پر دغه ارت میدان
څومره سینې سوې غلبېل؟
څه ځیګرونه غار سول؟
څومره تنکي خیالونه
له هوسونو جار سول
څه ښایسته مخونه
څه ښکلې ښکلې ځوانۍ
څومره د خیال برېتونه
څه دنګې دنګې هستۍ
څه غیرتي ککرۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه جگـــي لـــوړي مـرۍ
د نامــــردانـو پــــه لاس
د ظالمـــــــانـو په لاس
د مـــرگـــي غبرګ ته ولاړي !

++++

اې زمـــا نازک زړگيــــه !
اې زما بـاريک احساسه !
څومـره بــې مهره سولې؟
څومـــره زمخته ســولې؟
په چيغـــو چيغـــو ژاړه
ياد د يارانـو کــــــــوه
سرې کړه د سترگو کاسې
ياد د دوستانـــــو کــوه !

د پوليگون دښت - کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دي دي په یاد

نه دي دي په یاد چي زما ملالـــــي د میوند پر دښت
سپر کړله سینه د ګـــوره ګانـــــو و ګولیـــــو ته
تــوغ د آذادۍ یـــي لوړ اوچت رپانـــده وساتـــه
ټېک نه ســو فرنګ زما د خورلڼـــو و بولیـــو ته

++++

نه دي دي په یاد چــــــي د احمد په ابدالـــۍ توره
لرو بر پښتــــــون سو یـــو وجود په جنګیالۍ توره
یو ځای سو جیحـــــون و اباسین پـه توریالۍ توره
غوڅـــي یي کړې مراندي د دښمن په هوډیالۍ توره

++++

نه دي دي په یاد چي زما میرویس په پښتني عـــــزم
ګرګ یي له ګرګانو ســــره تېر تـــر اصفهـــان کړلو
شرنګ یي د تېرې توري لا اوس هم زما په غوږ کي دئ
حک یـــي پـــر ډبره د آزاد ژوندون نښان کړلــــــو

++++

نه دي دي په یاد چــي آزادي مــي له حمیـده څـــه
نوم د عدالت مــي دئ زده کــړی له فریــــده څـــه
ننګ و غیرت دواړه مــي ترکیب د مـــور د پیو دئ
وینــي د عظمت مــــي فوارې له هـــر وریده څـــه

++++

نه دي دي پـــه یاد چـــــي ستا سلف ما ځغلـولئ دئ
ما پـــه اکبـــــري مټ مکناټـــن را ځملولـــئ دئ
ما پـــر دغـــه مېنـــه د ایمل و دریـا خان پـــه یاد
ځلـــی د ویـاړنـي مـــي اوچت لــوړ درولـــئ دئ

++++

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمني او ښکي

نه دي دي په یاد چي ټانک یې ویلي په سوکانو سو[5]
برم یې مسخره زموږ په تنکیو شازلمیانو سو
قوم یې شرمنده سو ، خوړي سترګي لوړ کتای نه سي
تن یې نوکي نوکي په غاښونو په نوکانو سو

++++

نه دي دي په یاد چي ټوکي نه وي د زمریانو ښکار
تا لکه چي بند باله د خسو زموږ کلک حصار
تا لکه چي تور باله د غرو د عقابانو کور
تا لکه چي خوشي مسخره باله زموږ درند وقار

++++

تل به دي په یاد وي د اولس د انتقام لمبې
دا د کندهار و د هرات و د دانګام لمبې
رېږدي به ماشوم ستا په زانګو کي زما له نومه څه
تل به دي په یاد وي زما د رزم د انجام لمبې

ده خواجه - کندهار - ۱۳۲۵ش

[5] دغه ښکلی شاعرانه ترکیب د ګران عبدالباري جهاني ایجاد دئ. زما هرګوره خوښ سو او دلته مې د تضمین په توګه راوړئ دئ. (هوتک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه پروا ده

زما د توريالي قام سر خرويي که پکښې نغښتې وي
وينې چي تويېږي څه پروا ده؟ تـــــــوی دي سي
جنګ د آزادۍ کــي کــه ښارونه کنـــډواله سوله
خاوره يې زما سترګو ته توتيا ده، کـــــوی دي سي
زوی مي ځوانيمرګ له خدايه غوښتی که بې ننګه و
جــګه کــه شمله پــرې د ابا وه، لـــــوی دي سي
زمــــوږ د آرزوګانــو وچ دښتونه چي خړوب نه کي
څه کړمه آمو؟ خوښه مــــيدا ده، جـــوی دي سي
دوی د پت پـــه بيــه د ښايستـــو د غېږ لايق سوله
زما ځينـــي تـــوبــه د نصوحا ده، دوی دي ســـي
غچ له زندګيــه کـــړ معصـــوم د ميخانـــې ملنګ
روږد که په دې ځای سو، زما سلا ده خـــوی دې سي

کابل - ۱۳۲۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهيدانو چوک
يا
رنځور کندهار[6]

څه ګناه ده د دې خلکو؟ چې ګولـــــــۍ باندې اورېـــږي
څه خطا ده څني سوې؟ چې پـــــــه وينو کې لمبېــــږي

++++

څه ګناه د دې ماشوم ده؟ شنــــــــې خاورې لاندې بانــدې
بابا غواړي بابا نستـــــــــــه بابا سو تر خاورو لانــدې
کله پورته ځي په ځغاسته، کله کښېنتـــــــه کله وړانــدې
کــــــله رېږ وکي و مور ته، کـــــله ژاړي کــــله خانــدې
د مورلېچې يې مات سوې، پرې يـــې دې دزړګې مـــراندې
په حسرت د شوم راتلونکې، وهـــې چيغې وايـــې ساندې
څـــــــه ګناه ده د دې خلکو؟ چې ګولۍ بانـــدې اورېږي
څه خطــــــــا ده څني سوې؟ چې په وينو کـــې لمبېـــږي

++++

څـــــــه ګناه د زوړ بوډا ده؟ په تن سترې په زړه ستـــړی
زماني په ژوند محکوم کـــړ، که نه وخت وای بايد مـــړی
د زوی کونـــــــډه سوه ور پاته، ستر و تـــر يې اولادونه
د ګړوب سوې دوکان مخته،هېښ پېښ ناست چورتونو وړی
نه يې ديد دسترګو پاته، نه يې سبک ستـــه پـــه لاسو کـــې
نه د بل د مزدورۍ دی، نه يې وس چې واخـــــلې پـــړی
څـــــــه ګناه ده د دې خلکو؟ چې ګولۍ بانـــدې اورېږي
څه خطــــــــا ده څني سوې؟ چې په وينو کـــې لمبېـــږي

++++

[6] دا شعر د کندهار د شهيدانو د چوک (هرات دروازه) د بمباريو په خاطر ويل سوی دی. وايي چې د دې بمبارۍ په نتيجه کې دوه سوه جنازې پر اوږو واخستل سوې. (هوتک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه گناه ده د دې پېغلــې؟ د خوښې ورځ يې غمگـــــى ســـو
ژړ پلــــــــــــوى د واده يې، د غمـــــونو تور ټيکرى سو
د ښادۍ د شپو سرود يې، د بمـــــــــو دربى درزى ســـو
د اينډکۍ پر ځاى يې گوره، د زخمـــــي زړگي خرکـــــى سو
نې پوره سوې ارزوگــــــــــــاني، نه يــــې وکښل ارمانونه
د وصال په لومړۍ شپه يې، ميـــــړه مړ ســـو ترې پردى سو
څـــــــه گناه ده د دې خلکو؟ چې گولۍ بانـــــدې اورېږي
څه خطـــــــــا ده ځني سوې؟ چې په وينو کــــي لمبېـــږي

++++

څه گناه د دې اولس ده؟ ســــــرې سکروټـــــــي دې پر اوري
خپله مېنه ورته اور سوه، چيــــرې ولاړ سي پر کـــــوم لوري
هديرې ســـولي په ډکــــي، قبرکن نه په رسيـــــــــــــــــږي
آفرين و دې تِگا تـــــه، زړه يې نه چـــــــــــــوي لا ښوري
نه يې دلته دې څه پاته، نه يې هلتـــــــــــه ټېکاو کيـــــږي
لا لهانده سرگردانـــــــه، گرځي هيستـــــــــــــه دوري دوري
څـــــــه گناه ده د دې خلکو؟ چې گولۍ بانـــــدې اورېږي
څه خطـــــــــا ده ځني سوې؟ چې په وينو کــــي لمبېـــږي

++++

که گناه آزاد ژونـــــــدون وي، صدقه تر گناهگار ســــــــــــم
که د کور مينـــه وي جـــــرم، د مجرم تر نامه جار ســــــــــم
که تعدى د قـام دوستــــــي وي، دې تعدى ته دې تيار ســـــم
که د ژبې په تـور تــــور وي، له تورنه دې نثار ســــــــــــم
که کړلـــې مـو په دې چــــــــــــــــي، له پريو يــې ده کرکه
له دې کـــــــرکي دې قربان، زه په يو وار نه په څو وار ســـــم
څـــــــه گناه ده د دې خلکو؟ چې گولۍ بانـــــدې اورېږي
څه خطـــــــــا ده ځني سوې؟ چې په وينو کــــي لمبېـــږي

کابل - ۱۳۶۵ ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيڅ مي باور نه و

هيڅ مي باور نه و چي يو وخت به زما مـړام احساس
دومره اورنی سي چــــي په تاو بـــې سره لمبه سمه
نه مي لوېده زړه ته چي يو وخت به زما د مغز پــردې
ډکي له شعـــــرو سي په الهام بـــې لـــو لپــه سمه

++++

هيڅ مـــي باور نه و چـــي دا پوړندي به اور ګرځي
ګور به سي دښمن ته سوځند دښت د عرسات بـه سي
غوځـــي به تنـــې و ككـــــرۍ د ســـركښانو وي
زمور ماشوم به لوی سي، بت شکن د سومنات به سي

++++

هيڅ مـــي باور نه و چـــي دا كلكه پولادي پنجـــره
ماتـــه بـــه پـــه چاودو ګـــوتـــو زما د ليونيو ســـي
ياد به مـــــي ژوندی د ميړنيـــو نيكه ګانو كـــړي
نيغه به شمله زمـــوږ د كــږو وږو بګـــړيـــو ســـي

++++

ما وې خدای خبر چي دا اوريځ به اميـنـــدواره ســي
لوی به كړي په ګېډه كي د ننګ و د غيـــرت تخـــم
و بـــه اوروي د عظمتـــــونـــــو اولنـــــی باران
شين به كړي زرغون به كـړي د پتاو د عـــزت تخم

++++

هيڅ مي باور نه و چي دا ځاځكـي به رودونه ســـي
نه مي لوېده زړه ته چي به مات زاړه طلسمونه ســـي
زه د بد بينۍ په افســـون دومره مشبوع ســـوئ يم
ما وې خدای خبـــر چي به راويښ دا اولسونه ســـي

++++

راسه نن يـــــې وګـــوره بابكـــه ننـــداري كـــوه
ستا د ملالـــــــۍ نكلونه خوشي افســـانې نه وې
ستا د ميړنيــــــو اتـــلانـــــــو مستانـــه ناري
خوشي بابـــولالــــــي نـــه وي، تشي ترانې نه وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

++++

نن هم په مغزو کې هغه شــور هغه نشه خـــــوندي
نن هم په رگـــــــــو کې هغـــه مسته پښتنه وينه
نن هم په لاسو کې هغه سپک هغـــه مغزن قـــوت
نن هم پـــــه سينــــو کې ليونـــۍ و رندانه مينه

++++

نه دي زموږ سرکښي ولـولـې د اېلېـــــدو نه دي
نه دي زموږ رنگيني سرې غــونچــې د رژېدو نه دي
نه دي زموږ هوډجني قافلـــې د درېـــــدو نه دي
نه دي زمـــــــوږ لرغوني تــرانــې د هېرېدو نه دي

خير خانه - کابل - **۱۳۶۵**ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترې خپه

ډېر مې د ښایست په تمه روڼې کړې شپې کـړلـــې
ډېر مې د خیالو په زمزمو شلنډې بیدې کــړلــــې
ډېر مې ستا د خوب په لیدو بلې شمعې مړې کړلې
ډېرې مې پر زړه باندې اوارې ستا کانې کړلـــــې

++++

څومره اوږدې میاشتې لنډ کلونه زما په برخـه دي
څومره سترې ساه اوږده مزلونه زما په بـــرخـه دي
څومره بې درمانه سخت رنځونه په ما پورې ســول
څومره کړاوونـــه زحمتــــونه زما پــــه برخـه دي

++++

نه یمه پولاد چـــې پـــه ســـوټک بـــه لا کلکېږمه
نه یمه الماس چـــې تـــر ښیښې به لا هـــم لـــوېږمه
ماتـــه په نصیب کـــې نیمـــې برخــــه د آدم راغله
صرف (تر ګل نازک) یـــم چـــې نولېـــږمه ژړېږمه

++++

مینه که په دومـــــــره زغم پالې خو مېـــړنې په وي
ځان که سوځـــوي په حـــوادثـــو سپلنـــې به وي
ژوند چې په دې بیه پېـــرودي چور لېونې بـــه وي
بل که په خبرو غـــولــــوي، آخر کوچنې بـــه وي

++++

پرېږ مې ږده احساسه چې یو لږ څه خو هوسا سمـه
پرېږ مې ږدئ مرګونـــو چې د ژوند په تماشا سمــه
پرېږ مې ږدئ ژړاوو چـــې یو ځل خو په خندا سمــه
ګونـــدې لـــه غمـــونـــو له دردونـــو را جلا سمــه

++++

(c) ketabton.com: The Digital Library

گونـــدي په دې ستـــړو اندامـــو هم د مزله سمـــه
گوندي په دې ورکو قافلـــو کـــې لار پيدا کمـــه[7]
گونـــدي په دې ډېـرو اسوېلـــو کې د اميد غمـــی
بېرته په لاس راسـي و نـــړۍ تـــې هويـــدا کمـــه

کابل - ۱۳۲۲ش

[7] کمه = کړمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوثري څاڅکي

ولي چوپ يې زما زړګيه؟ پسرلی دئ نو بهار دئ
د غوټۍ د زفاف شپه ده، بخملی پالنګ هوار دئ
د شبنم کوثري څاڅکو د يخنيو ګناه پرېوله
ترحم ته يې نرګس لاس پر نامه سو، په وقار دئ
د شبو د عطر ورېم، هوسۍ شوخه ميداني کړه
د چمن پر بخمل رغړي، هم بستريې ګل نګار دئ
و شهيد غاټول ته ګوره، سور کفنه راښکاره سو
د بهار په عرسات کي، د جنت په انتظار دئ
د ګلاب په اننګو کي، اغېزې د ميني ښکاري
بورا ځکه ده بېتابه، و مچکوته يې تلوار دئ
شهامت د سروي ويني، په درست ژمي کي خم نه سوه
پر اوږو که يې هرڅومره، پروت د واوري سنګين بار دئ
چي ناخوالي د ساړو او د يخنۍ يې وليدلې
د چمن غوني زيږه سول، تک شين واوښتئ په قار دئ
مبارک دی سه بلبله، د وصال ټاپی دي راغئ
د اغزيو پروا مه کړه، ګاونډی چي يې دلدار دئ
د خزان اهريمن راغئ، د ګل پښو ته په سجده سو
فرشتې د رحمت ناځي، آزادي چي يې شعار دئ
خوشحالي کوه معصومه، مسافر لالی به راسي
ما پر نېک شګون نيولئ، دا د نوي کال بهار دئ[8]

کابل - ۱۳۶۲ش

---

[8] دا شعر ما په کابل کي په داسي حال کي وواېه چي د وطن او منطقې ټولو جريانا تو حکم کاوه چي هيواد کي به آرامي او ثبات راځي. خو وروستيو حوادثو نه يوازي (مسافر لالی را نه ووست) بلکي زه يې هم مسافر کړم. اوس دغه کرښي په کوئټه کي کاږم او د مهاجرت شپې تېروم. (هوتک) ۱۳۶۸ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

توبه يې تر بد ترو

له قلم سره مي بيا سوله د زړه پټه خواله
بل مونس راسره نسته، تشومه ورته زړه
ما علاج کړ د دردونو د سکوت په درملونو
نتيجه يې سرچپه سوه، د زړه ټپ لا شوړېده
د تقدير اراده گوره، څه عجب لوبه روانه
سره گډ دوست و دښمن سوه، دښمن دوست و دوست دښنه
زرنگيو ته مو پام سته، څه کاني يې په موږ وکړه
د پښتون مينه ورانېږي، پخپل لاس د پښتانه
هم يې ويني تل توئېږي، هم يې کور ور کنډواله کړ
هم بدۍ سوې ورته پاته، هم يې لاه په وينو سره
هم مهجور پر هيوادو دئ، هم يې گړوبي سوې کلاوي
وطنونه ټول په ډک سول، نابللي مېلمانه
هم يې هېره ترې ماضي سوه، هم تياره يې مستقبل سو
(پور پر غاړه مېړ مرداره) دی د مرگ په خوب بيده
ظواهر يې د خانۍ دي، خو محتاج د بل و لاس ته
نه له پلاره څه ورپاته، نه ورپاته له نيکه
روايت له نورو نه کړم، زه پخپله يې شاهد يم
چي زموږ د انگړ ناوې، په پساله کي زنگېده
نه يې غم چېرته ليدلئ، نه يې وير چيرته کتلئ
د خوښيو بارانونه، شپه و ورځ پر اورېده
نن د زوی په غم غمجنه، د کونډتون په درد دردمنه
د خوښۍ گدا تعويض سوه، د ماتم په ځرخېده
لا لهانده سرگردانه، لار و ليکه ځني ورکه
حوادث باندي کوترم سول، مړه يې سوله ورته خپه
د تدبير واری يې تېر دئ، منتظر و تصادف ته
لا رويان د عقل ناست دي، له خندا څه ورته شنه
پر دا نورو مي غبطه سي، څه آرام ژوندون يې وکړ
پر تنديو يې زموږ کښلي دي (په وينو لمبېده)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جرس کړنگـــــــــی یــــــې اورو ، خـو منزل ته نه رسېږو
چي اوښبه مــــــــو انایــــــي دئ، که مــــزلونه دي اوږده
خدایه ته مو سې پــــر زېرمه، عاقبت مــــو دي پــــه خیر وي
نن خـــــو خدایږو مــــزه نستـــــــه، ټول خوارږه سوله ترخه
دا ارمان مـــــي راپـــوره کــړې، چي دا کور بیا ودان گورم
د دې خـــړو کوڅو مټ ســـي، د ښایستــــو ستـــرگو رانجه

کابل - ۱۳۶۷ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمني روی

له روغ رمتې ســـړي ښخه رنځـــور مه جوړوئ
په جبر لــــه میشته وو نه مهجـــور مه جوړوئ
وروري عزیزولي مو په نــري سپنسي پتلیس ده
د میني له نغـــري د غم تنـــور مـــه جـــوړوئ
نیازمنو در قربان سم عواقبو ته یې ځیـــــر سئ
په لوی لاس له ځوانکـــي نه ناســور مه جوړوئ
په بده ورځ پردیـــــو ته لا هم ســـړي اړ کیږي
له خپل سکنـــــي ورور ښخه تربور مه جوړوئ
په هــر گام و قدم کي د وطـــــن مصالح گورئ
د نفس له خواهشاتو ، دود د ستور مه جـــوړوئ
معصوم وایي د زلمو په وینو دا سوبه روزي سوه
له دې مقدور بري نه نامقـــدور مــــه جوړوئ

کابل - ۱۳٦۷ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه سوده

که په شان د منصور ځوړند په درانه ســـوم
دا هم شکر چي له مینـــي بېــزار نه ســوم
قرباني که مي خپل ســر تــر ښکلـــو نه کړ
په دروغجنـــه مینـــه بې شرمسار نه سوم
که پـــر بده ورځ یـــم لیـــري له دوستانـــو
غنیمت ګڼمـــــه دا چـــي اغیار نـــه سوم
که بلبلو ته ســـــور ګل د ګلشـــن نـــه یم
دومره سوه چي علیحده ورتـــه خار نه سوم
که تسبیح مـــي د تقـــوا په لاس کي نسته
دومـــــره بس ده چي متهم په زنهار نه سوم
دري ګـــزی ډک پـــه بـــې پتـو ښایسته وو
حمد دئ خدای ته چي یې زه خریدار نه سوم
که مي توري تـــه لاس نه رســـي معذور یم
ګوزارونـــه د قلـــم کړم پـــه ډار نه سوم
اسوېلي مـــي نښانه د خـــوړین زړګي ده
خیر که چوپه خوله یم ناست په چغار نه سوم
استشهـاد پـــه خپل نامـــه کوم یارانو
چي موسوم یم په معصـــوم ګنهګار نه سوم

کابل - ۱۳۲۸ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپيڅلی احساس

که د پســـــرلي په باران
سمسور سي باغ د چمـــن
او يا د لمر په شغلــــــو
روښان سي تړوله وطـــــن
يا د سهار پــــه پـرخـه
خوښ ســـي ګلاب يا سمن
د بلبــــلانــــــو په ږوږ
محشر سي جوړ پر ګلشـن
مسيــــــحا دمــه وږمـه
ځيـــــري د مــړو کفن
زما شعــــــــري ولولې
زما د زړه اند ښننـــــــې
زما د احساس موجـــونه
زما د مغــــــز پــــردې
رالـــــــــړزولای نه سي
ښخه چي ولي؟

او يا د پېغلـــــــو ښکلا
د هغــــــــوی ناز و ادا
د ښکلـــــــو سترګو حيا
د مينــــوشانـــــو غوغا
د ساقـــــــي ډکي پيالې
رقص پايکــــــوبي و نڅا
يا د رندانو ټــــولـــــی
شــــونډي د ميــو مينا
زما شعــــــــري ولولې
زما د زړه اند ښننـــــــې
زما د احساس موجـــونه
زما د مغــــــز پــــردې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رالمســـــولاى نه ســــي
نېخه چي ولي؟

که د مظلـــومــو چيغــي
او يا معصـــــوم آهـــونه
د نـــــازولـــــــو ژړا
اورم د ويـــــر ســـرودونه
پر اهاړينــــو دښتـــــو
د سرو غرمو مزلـــــــونه
او يا د کـــــــونډي ناوي
د واده ســـره لاســــــونه
يا د جگــــــړي نوم اورم
يا د تــــوپـــــو درزونه
يا د گوليـــــو شپېلکي
د طيــارو ړغـــونــــــه
آه چــــي وام سره لمبه سم
پر ســـر کــــم بل اورونــه
اوه چــــي وام تندر سمـه
وران کــــم دا غټ برجونه
اخ چي وام شپې روڼې کړم
ليکــــــم د سوز شعرونه
زما شعـــــري ولولــــې
زمــا د زړه اند ښښنــــې
زمـا د احساس موجــونه
زما د مغــــــــز پـردې
رالــــــړزولاى نـه سي
را ويښـــــولاى نه ســـي
نېخه چي ولي؟

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ازل کښلي

په دې دومره نعمتو کې پښتـــــون شوم پاته دئ
د دنیا له لذتـــو څخه محـــــروم پاتــــــه دئ
تصنــــــع سوله په گـــــډه، لباسي سوله کارونه
د ښکلا و د ښایست یــــوازي نـــوم پاتـــه دئ
د رحمت د باران څاڅکي، د غضب په اور الیش سول
صدف پټـــــه خپله خوله کړله مکتـــــوم پاته دئ
د وفا کمبله ټـــوله، د ښایسته وو بازار ســـوړ دئ
د هوس واری مـــــي تېر ســــو راته گروم پاته دئ
د قدرت ټول وسایل یې په کار واچـــول عاجز سول
اوس نــــو بل څــــــه نه دي پاته، یو اټوم پاته دئ
د بېلتون ترخه جامونه مــې د وصل په نیت نوش کړل
اوس نه وصـــل نه ساقي ستـــه، خالي خوم پاته دئ
د پښتـــون پر کـــــرونده یې د نفاق نیالگی ایښئ
د گلاب پـــر ځای اغـــزی و یا زقـــوم پاتـــه دئ
یا اجل په مرگ محکــــوم کړل یا غائب سول له نظره
د نیکه بابا پـــــــر مېنه یو معصــــــــوم پاته دئ

کابل - ۱۳۲۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان

څه عجب شانـي موجــود دی
څه مغلـق يې ساختمـــــان
په ښـکاره ځان اشـــرف بولي
خـو ارزل دی تـــر حيـــوان
چه د سکر شـراب وڅښـــــي
خپل ځان وبولــــــي يــزدان
حال د صحوي چي پر راســـي
تر مېږي ســـــي ناتـــوان
که و ژوند ته ليـــــونی سو
هی تـــــوبه يې له هيـجان
ټپ د ميني پر زړه وخــــوري
نه يـــــې آه وي نه فغـــان
خـــو بيـا کلـــه له لړ درده
لـــړزوي مځکـــــه اسمـان
کله ســــــر تر نورو جار کي
خپل ځان نه وي بانـــدي ګران
خو بل وخت لـــه ډېره سوختـه
ورانـــــوي ودان جهـــان
که د نور مينــــه پر زور سوه
ځان مکـــــوټ کړي په يو آن
که يې زړه تور لکه سکـور سو
بيا دښمــن ســـــي د عرفان
کله دومره ځان غټ حس کـــي
نه ځائيـــــــږي پر کيهـــان
بل وخت دومري سي کوچنوټی
په يو کونج کــــــي يې ګذران
تمـــــــــدن ټوله له ده دی
تـــرقـــي د ده ارمــــــان

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو په ژوبله بيا اتل دی
په مرگو کي پهلوان
د زمان بېړۍ چي گرزي
دی يې دئ لوی کښتۍ وان
د تاريخ ټول فجايع بيا
هم د ده د لاس نښان
بڼ د ژوند چي سمسور وينئ
دی د ده په لاس ودان
خو ورانۍ ته د دې بڼ بيا
جوړوي اټوم بمان
چي ويارني مي په زړه سي
پر ځگر سمه روان
خو چي بد يې را په ياد سي
وايم کاش نه وای انسان
معصوم نه دی پېژندلئ
تل و ده ته دئ حيران

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کاڼي کرښي

که په حال د کونډو رنـــــډو و بې وزلو خبر نه سي
ټوله ورځ که راته گــډ وي، زما پر زړه يې اثر نه سي
قافله د اولســــو به شـــو په شـــو سي سرگردانه
خدايږو نه رسي مـــــزل ته، چي پر لار برابر نه سي
د شفق له لړمانــــه څــه، د سهـــــار رڼا راوزي
په کُره کي چي اور نه سي، تور پولاد به خنجر نه سي
د توپان لوړي باډا سکي به ببرړۍ کـــــي دړي وړي
که مانږو د طغياني څپـــــو و غبــړي ته ور نه سي
د هغه لښکر د سوبې، تمـــه مـــــه کـوئ يارانو
چي يو ځلې د جگـــــړي پر ډگر کنډ و کپـــر نه سي
د رحمت د باران څاڅکي به ونـــه وينئ په ستـــرگو
اسويلي کــــه د وېرجنــو لــه کــوگله بهــــر نه سي
د نغري قـــدر و قيمت به هغه وخت ورمعلــومېږي
چي پـــــر لــــوږو و ژورو د پــردو دربدر نـــه سي
له تاداوه يې نسکور کـــړه، په پتليس کله رغېــږي
دا مانۍ به جوړه نه کـــړې، تر څو زېږو و زبر نه ســـي
چي سرې سپلۍ د مني، د گل پاڼي ټولي توی کـړې
غوټۍ پټه خپله خوله کړه، چي سبا ته پر پر نه ســـي
ببرولي حـــــــــوادثو چي و هر څــه ته شکمن دئ
واهمه د معصوم ځکـــــه، وايي لــه بــدو بدتر نه سي

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوخ نرخ

په تکه توره شپه پسي راځي د لمــــــر ورانګي
ورانۍ د باران جز ، خو پرې ابادي کـــــرونـدي
الماس د حوادثو کـــه د زړه ښيښـــه درزي کړه
د صبر پتري غـــواړي، کنه ســوه ريچې ريچې
توپېر دی په تعبير کي چـــي پر حسن يې جنګونه
د چا شنې رانۍ خوښـــي، د چا سپيني پښتنـــې
دنيا يو مجمـــوعه ده د ګلانـــو او اغـزيـــو
ګلان ګېــډۍ ګېــډۍ وړه له اغزو ساته پايځې
د ميني په قانون کي د قيـــود ماده منســـوخه
حيران ستا و جرئت ته چي دا پوخ نرخ ماتـــوې
لايق د صفت نـــه دی مين زړه چـــي ژړا نه کا
ترې جوړ که اور لــړونی که ږغ نه يوست سريندې
پرده کي چي ځان نغـاړي له دوو حالو خالي نه وي
يا حسن د پـــرۍ لـــري يا رنګ يـــې بـــې مزې
تاريخ د ژوند مو ټوله حماسې دي هنګامـــې دي
په زړه به ډېر ساده وي که شا کـــــي سوله جګړې
ببربړه له سکونه، خځېـــــدو کي څه عيب نسته
د شنې چينې اوبه ســـــي په ډنډونو کي ورستې
معصومه ځان سمبال که کړاوو ته که ژوند غواړې
بقاء ده پـــــه جدل کـــــي دا آئين د زمانـــې

کابل - ۱۳۶۶ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه يې کوم

په محک چي ګلپ راووزي سور وښی به څه کوم؟
چي کاروان د کوچني کړي، لوی سړی به څه کوم؟
پسرلی خو يو سمبول د غوړېدو او خندېدو دئ
چي خندا سوه راخه هېره، پسرلی به څه کوم؟
صدقه تر هغه سر سم چي په عشق کي سودايي وي
که په مينه مجنون نه وي، ليونی به څه کوم؟
صحرا ډکه په کودرو، د خاشي ارزښت يې نسته
چي مي کومی په لوند نه سي، سړوبی به څه کوم؟
د لښکر سياهي يې بوله، ټبر نه دي مه په وياړه
چي پر بده ورځ مل نه سو، خپل پردی به څه کوم؟
ظواهر مي خطا باسي، د باطن ګته يې وايه
که په يخ په ښه را نه غئ، سپين کوسی به څه کوم؟
چي په غم مي خوشالېږي، په ماتم مي هوسېږي
په څه درد به دراني خوري او غلجی به څه کوم؟
چي لورينه يې پر کونډو، يتيمانو د قام نه وي
سړېنی به څه کوم؟ بيتني به څه کوم؟

کابل - ۱۳۶۲ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاینات

چي پر نورو مو خنـدل هغه راوسوه
اولني یاران مو ټوله تـور لېمه سوه
حجابونه د معنا چي ســـوله پورته
چي ګنډل مو مستقیم هغه کاږه سوه

کابل - ۱۳۲۵ش

د هستۍ شرط

چـــي یـــې ختمـــه پخـــول د آدمـــــزاد
ایښـــــووئ چـــــي د بشر د کـــــور بنیاد
د هستۍ بار تې په دې شــرط اوږه ورکړه
چـــي پـــه ژوند کـــي به دایم یمه آزاد

کابل - ۱۳۲۵ش

جګه غاړه

خـــه ارزوګاني د ګور دبنـــدي سوې
خومره ککـــړي، کام د مرګي ســـوې
جار تر ها سترګو ، قربان تر خولوېي
چي نه سوې تېيتي، نه په زاري ســوې

کابل - ۱۳۲۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

رجا

که مي نن زړګی له غمــه ځخــه شين دئ
یا له سترګو مي روان د اوښکو سين دئ
هره سخته دوې خوښــې لري په وړاندي
دا مي دين، دا مي آئين دا مــي یقين دئ

کابل - ۱۳۲۵ش

آخر ولي؟

ولي مو راوینښ کړم د ځوانۍ له خواږه خوبه
ځله مـــو رابېل کړم له جنـــون له لیونتوبه
اوس په لا علاجه رنځ اختـــه یم نه رغېږمه
هی تـــوبــه ! د مغـــز له ایشناوه له آشوبه

کابل - ۱۳۲۵ش

آغم ځپلو !

آ سترو سترو ! آ جل وهلـــو !
آغـــم ځپلـــو ! آنازولـــو !
لمبېږئ تا سي په خپلو وینـو
ګټه یې بل وړي، آو بر ژړلو !

کابل - ۱۳۲۲ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقعي مسئول

دا چي ويني نن بهېږي دي مسئول لوی قدرتونه
اچولي يې فتنـــې دي جنگـــوي سکني ورونه
نه په غم کي د بشر دي، نې لورينه پر انسان سته
ازمويې خپلي وسلې و خرڅوي خپل توپکـــونه

کوئټه - ۱۳۲۸ش

پښتانه

ماضي مو د وياړو او مفاخـــرو مجموعــــه ده
تاريخ مـــو سر تر پايه کارنامه ده، حماسه ده
قدرت زما په قرعه کي آزادي تل را ايستلـــې
دنيا ته مــــي نامـــه نن جوړه کړې هنگامه ده
پامير د نړۍ بام دی زما بيـــرغ پاس پر رپېږي
ايشا يو ارت کـــور دئ زما وطن يې دروازه ده
سر خرويه ځکه گـــرزم چي غلام نه وم هيڅکله
د وينو په سېلاب مي مزرعـــه د تاريخ شنه ده
هيبت د سرو لښکـــــرو جهان تـــول و بيرولئ
تأثير زما د گـــوزار چي کوږ يې توغ و نغاره ده
اسمانه ښـــه يې واوره، په واز کومي درته وايم
افغان، پښتون پټان دئ يو مفهوم يـــوه نامه ده
ښايست، حسن، ښکلا ټوله د ميني تعابير دي
توپيـــــر دئ د الفاظو مسمی ټوله يــــوه ده
کاروان د ارادو مو په مــــزله نه ستومانېـــږي
نيستی ده د سالار چي مــــو نن ورکه قافله ده
غلط نه سئ زلميو ، په حيلـــو يې خطا نه سئ
روښانه لکه لمر ستاسی راتلونکـــې آينده ده

گلشن اقبال - کراچي - ۱۹۸۹ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې مِهره ساحل

د سمندر لـــه تـــوپانـــو را تښتېدلـــــي ثپـــه
له غتېو سخـــرو سره و نښته قطــــره سوه
چي داښوی پرښي يـــي مــــــرجع د نجات وبلله
د اميدونـــــو دنياگۍ يــــي خـــــوره وره ســـوه

++++

د حوادثـــــو په سېلاب کي لاهـــــو سوي شاعر
د سرگردان موج په آينه کي يې خپل ځان وليدئ
د تودو اوښکو سمندر يې گرېوانه ته تـــوی سو
له ارمانونـــو ډک زړگی يې پکښي وران وليدئ

++++

د سر خوړلـــي ثپي ژوند د حال په ژبـــــه وايي
هره کـــــرکنډه، هـــــره گرگه دَرَسته مـــــــه گڼئ
دا په ظاهـــــره کي درني خوبـــي احساسه تيرېږي
د خپل نجات، خپلي ژغورني وسيله مه گڼـــــئ

کراچي - ۱۹۸۹ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکه هديره

تندرونه پاس له هسکه راشوه سي
که سا کښږ وي که بې سا ټول لو لپه سي
د چا لاس د چا مغزی و د چا ګوتي
سي پيدا ، وربانديي جوړه مقبره سي
و ژوندو ته خپله مېنه سره تبۍ سي
نامعلوم لور تې روانه قافله سي
څوک جل ووهي له تندي چولاوه سي
پردا نورو چي قاصد د اجل راسي
د ژوندون له پېتي خلاص، مرګ يې پرده سي
مرګی حق دئ خو د وير خبره دا ده:
ورک يې نوم، ورک يې مدفن و هديره سي

ګلشن اقبال - کراچي - ۱۳۶۸ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

خزان پسرلی

پســرلی څه دئ؟ د ګولونــو موسم
د سپرېدنـــو ، غوړېدلــو مــوسم
د بلبـلانـــو د رېـــزونـــو محشـر
د ســـرو ګلانـــو د ورېمونو موسم

++++

زما له پسرلي څخه ښایست سو کډه
پر نازل سوئ دئ د وینـــــو سېلاب
که په نامه یو څو غـــــوټۍ غوړېږي
تاندي لباندي ســي په تیغ د قصاب

++++

پســـــرلی راســـي خو ګلونه نه وي
که وي بیا ، هلته یې خوندونه نــه وي
د حمل نوم ورباندي مــه ایږدئ نــور
چي یو مخ مرګ وي، حیاتــونه نه وي

++++

سور ګل خو نښه د پســـرلي وه پخوا
نن یې ښایست، نن یـــې مزه ده تللې
ستخ سوله زړونه له سره رنګه څخــه
ازبس چـــي ډېري وینـــې ولیدلــې

++++

د هندوکش له سپین واورین تندي نه
د ستومانـــۍ خولې موجونه وهـــي
اوښکـــي روانـــي د بابا پـــــر ږیره
د مخ شیلـــې یـــې تیندکـــونه وهي

++++

پر ارغنـــداب د غم څلــــونه ګرزي
لېــــږدوي، اړوي د غم کهــولــــونه
د غم انـدېـږ یـــې پر بارکړي، دروميـ
پر ســـر باري یـــې وي غمجن سرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

++++

زما ارغسان نور مځکي نه ابوي
نېستوي غبږ کي د سرو قافلې
غورځوي څنډو ته د ګرګو پر ځای
د لاهو سوو انسانانو شغې

++++

مل به ليدل چي د هيلمند پر غاړه
څو کنډوالې وې د لرغوني زمان
په پسرلي به څه محشر سو پر جوړ
ورته راتلل به په زرو سيلانيان

++++

نن هره مېنه کنډواله کنډواله
تازه کوي ياد د لرغونو وختو
خو سيلانيان يې دي له خپله کوره
ننداره چيان يې دي د خپلو ملکو

++++

ښه پسرلی د ښې راتلو نکي ننبه
د سمسورۍ زيرى په څنګ کي لري
د دې کوږ اګو پسرلی بوله خزان
چي د ورورۍ ادعا په جنګ کي لري

کراچي - د حمل لومړۍ ورځ - ۱۳۲۹ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهاجرت

په قرعه چي مي ختلې پر دښـــي ده
له ژوندونه مزه تللې ده، خـواري ده
په پاخه کاڼي مو تول (مهاجرت) کړ
لو بې پايـه و اوږده ســـرگرداني ده

کراچي - ۱۳۲۹ش

يادونه: د (مهاجرت) ابجدي ارزښت ۷۴۹ دئ او د وروستۍ مصرع ابجدي ارزښت هم ۷۴۹ کيږي - په دې حساب (مهاجرت) د (لوبې پايه و اوږده سرگرداني ده) سره برابر دئ. (هوتک)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library